

Private Equity 2023:

Príde po rekorde zlom?

Prieskum o private equity prostredí
na Slovensku a v Českej republike

Marec 2023

Obsah

00	Kľúčové zistenia	5
01	Profil private equity prostredia	6
02	Investície	7
03	Získavanie kapitálu	10
04	Exit investícií	11
05	2023 Očakávaný vývoj	12

2023 KPMG Private Equity štúdia v SR&ČR

Dámy a páni, je mi veľkou ctou predstaviť vám pilotný KPMG prieskum o private equity (PE) prostredí na Slovensku a v Českej republike. Tento komplexný prehľad vznikol v januári 2023 na základe odpovedí predstaviteľov 20 private equity spoločností zo Slovenska a Českej republiky. Týmto by som chcel osobne poďakovať všetkým účastníkom za ich čas a cenný príspevok. Štúdia ponúka pohľad na nasledujúcich 5 kľúčových oblastí:

**STANISLAV
ŠUMSKÝ**

Partner
KPMG Deal Advisory
+421 907 745 032
ssumsky@kpmg.sk

01

**Profil PE
prostredia**

02

Investície

03

**Získavanie
kapitálu**

04

**Exit
investícií**

05

**Očakávaný
vývoj**

Dokument obsahuje informácie, ktoré sú neoceniteľné pre investorov, odborníkov a potenciálne cieľové spoločnosti, pretože im pomôžu získať obraz o dynamickom a rýchlo sa vyvíjajúcom prostredí private equity v regióne. Som poctený, že vám dnes môžem predstaviť výsledky tejto štúdie a teším sa na vaše názory a ďalšiu podporu v budúcnosti. V prípade, že sa chcete dozvedieť viac o tom, ako vám KPMG môže pomôcť pri realizácii M&A transakcií, neváhajte nás kontaktovať.

KPMG Transakčné poradenstvo

KPMG je najaktívnejší transakčný poradca v počte uzatvorených transakcií (2010-2022)

#1

Európa

Počet: 4 312

#1

CEE

Počet: 430

#1

Slovensko

Počet: 42

Source: Refinitiv 2023

Poskytujeme nezávislé poradenstvo pri M&A transakciách s cieľom maximalizovať pravdepodobnosť úspešného uzatvorenia transakcie za výhodných podmienok, pri súčasnom minimalizovaní rizík pre zúčastnené strany. Máme najväčší a najskúsenejší tím M&A profesionálov na Slovensku, ktorí majú rozsiahle poznatky o lokálnom a medzinárodnom trhu. Podieľali sme sa na najväčších slovenských predajoch a kúpach firiem v rozličných odvetviach.

U nás nájdete kompletný servis spojený s transakčným procesom na jednom mieste. Okrem finančného poradenstva vám ponúkame aj daňové a právne riešenia. Naše služby pokrývajú všetky oblasti fúzií a akvizícií – od predaja a kúpy firmy cez financovanie, due diligence po finančné modelovanie a oceňovanie.

Marc Leubner

Associate Partner

Transakčné služby

+421 907 750 584

mleubner@kpmg.sk

Miroslav Talian

Riaditeľ

M&A

+421 915 758 967

mtalian@kpmg.sk

Karol Balco

Riaditeľ

Finančné modelovanie a oceňovanie

+421 915 758 948

kbalco@kpmg.sk

Kľúčové zistenia

01

Profil private equity prostredia

Spoločnosti začínajú byť pre PE atraktívne pri minimálnej investícii 1 – 5 miliónov eur

02

Investície

Nezhoda na cene býva hlavným dôvodom na neuzatvorenie transakcie

04

Exit investícií

Regionálne spoločnosti kupujú najmä (96 %) záujemcovia z Európy

03

Získavanie kapitálu

Tri štvrtiny (75 %) investorov využívajú kombináciu equity a dlhu na financovanie transakcií

05

Očakávaný vývoj

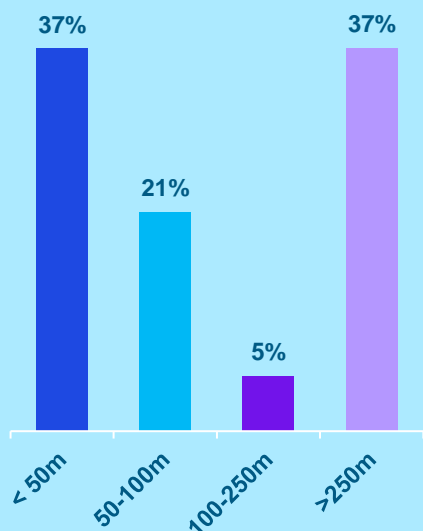
Medzi profesionálmi pretrváva optimizmus ohľadom počtu transakcií v roku 2023

Profil private equity prostredia

Respondenti prieskumu predstavujú dominantnú časť private equity trhu na Slovensku a v Čechách. Väčšina z nich (65 %) vo svojom portfóliu drží viac ako 7 spoločností. Z pohľadu veľkosti prevažujú fondy, ktoré majú v aktívnej správe aktíva do 50 miliónov eur a nad 250 miliónov eur.

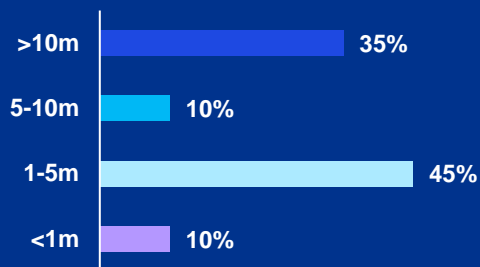
Porovnanie veľkostí portfólií respondentov

(Aká je hodnota zdrojov v EUR vo vašich aktuálne aktívnych fondoch?)

Minimálna výška PE investície

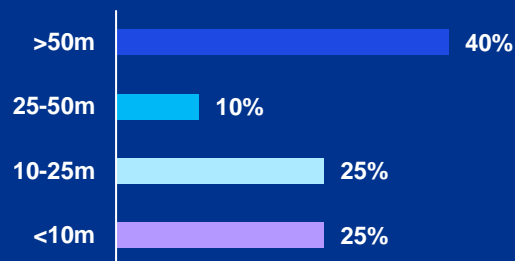
(Aká je minimálna výška vašej investície v EUR?)

- Takmer polovica PE profesionálov zvažuje investície začínajúce od 1 do 5 miliónov eur.
- Viac ako tretina respondentov pri investíciách vyžaduje minimálnu veľkosť transakcie 10 miliónov eur, čo výrazne znižuje počet potenciálnych akvizíčných cieľov na Slovensku a v Českej republike vzhľadom na to, že na oboch trhoch má EBITDA nad milión eur dokopy len niečo vyše 5 tisíc firiem.

Maximálna výška PE investície

(Aká je maximálna výška vašej investície v EUR?)

- Najviac respondentov označilo maximálnu veľkosť transakcie nad 50 miliónov eur, čo naznačuje, že aj regionálne fondy sú schopné zaistiť dostatok kapitálu na akvizíciu významných lokálnych spoločností.

Najčastejšie zastúpené investície v portfóliu

(Ktoré sektory tvoria najväčšiu časť vášho portfólia podľa počtu investícií?)

1. miesto

Technológie

2. miesto

Nehnuteľnosti

3. miesto

Maloobchod

Energetika

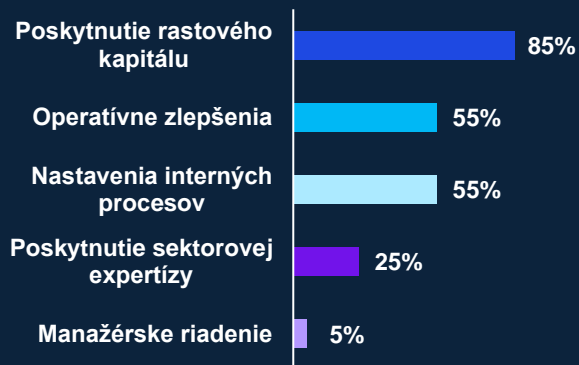
Technológie sú na prvom mieste medzi najpočetnejšie zastúpenými odvetvami v portfóliách opýtaných investorov nasledované nehnuteľnosťami, maloobchodom a energetikou.

Investície (1/3)

Investičná stratégia PE fondov v regióne je veľmi podobná. Drvivá väčšina (80 %) sa zameriava na kúpu kontrolného podielu (viac ako 50 %) v spoločnostiach, avšak zároveň zväčša preferujú ponechanie kľúčových členov manažmentu kupovaných firiem.

Podporované oblasti

(V akých oblastiach predovšetkým podporujete portfóliové spoločnosti?)

- Takmer všetci profesionáli sa zhodli na tom, že investície poskytujú so zámerom navýšenia rastového kapitálu – predovšetkým na akvizície dodatočných spoločností a dosiahnutie spoločných synergických efektov.
- Viac ako polovica opýtaných sa tiež zameriava na operatívne zlepšenia a nastavenia interných procesov.

Motivácie na realizovanie M&A

(Čo pozorujete ako hlavné motivácie pre realizáciu M&A transakcií?)

- M&A profesionáli aktuálne evidujú nástupníctvo ako primárny dôvod na predaj spoločností. Súkromne vlastnené firmy by sa preto tejto téme mali venovať v dostatočnom predstihu, pretože odovzdanie vedenia novému manažmentu si vyžaduje náležitý čas.

Rola ESG pri investovaní

(Akú úlohu zohráva ESG stratégia kupovanej spoločnosti pri vašom investičnom rozhodnutí?)

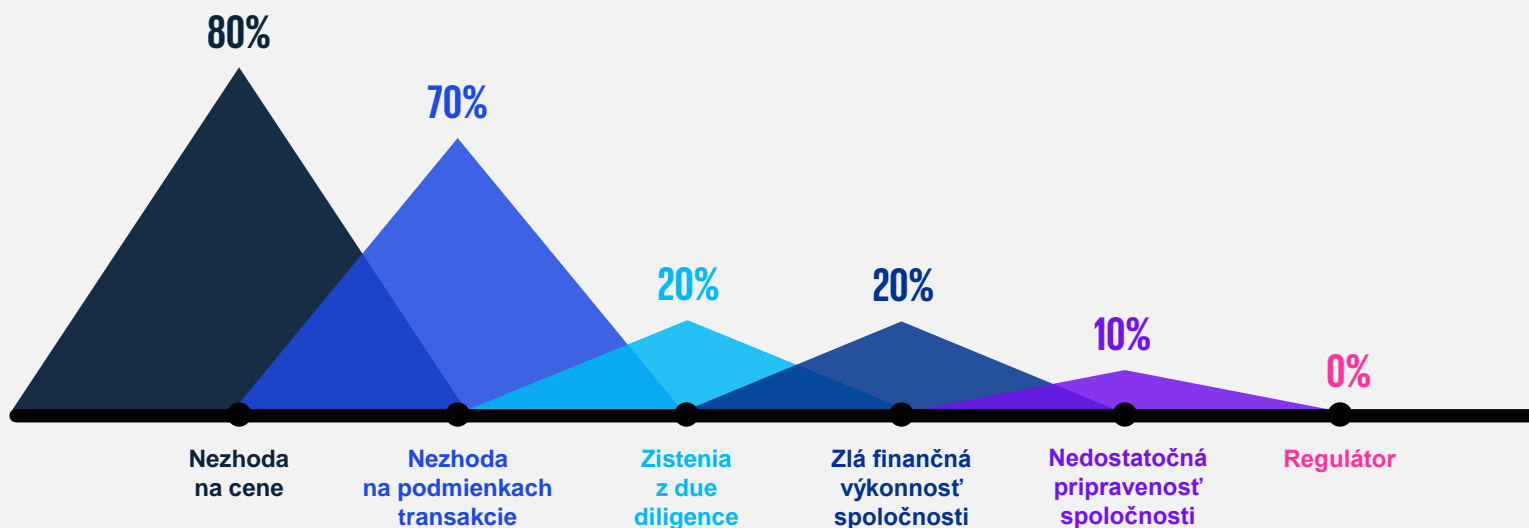
- V posledných rokoch evidujeme globálny trend, že téma ESG sa dostáva na čoraz vyššie pozície medzi prioritami investorov. Táto tendencia sa zatiaľ v našom prostredí výrazne neprejavuje, čo potvrdilo 80 % PE profesionálov, ktorí uviedli, že na ESG stratégie pri posudzovaní investícií nekladú veľkú váhu.

Investície (2/3)

Nezhoda na cene (80 %) a podmienkach (70%) sú podľa respondentov hlavnými dôvodmi, pre ktoré nedôjde k uzavretiu transakcie, preto si treba jej komerčné podmienky dohodnúť v dostatočnom predstihu.

Najčastejšie dôvody zlyhania/neuzatvorenia transakcií

Aké sú najčastejšie dôvody, prečo sa transakciu nepodarí uzatvoriť?

- Zo skúseností PE profesionálov vyplýva, že nezhody na cene a na podmienkach transakcie sú najčastejšími dôvodmi jej zlyhania.
- Zistenia z due diligence sú treťou najčastejšou kategóriou, pre ktorú transakcie zlyhávajú, čo pripisujeme tomu, že po dohodnutí komerčných podmienok sa väčšina ostatných zistení dá vyriešiť zárukami, vyhláseniami, poistením alebo iným spôsobom.

Miroslav Talian

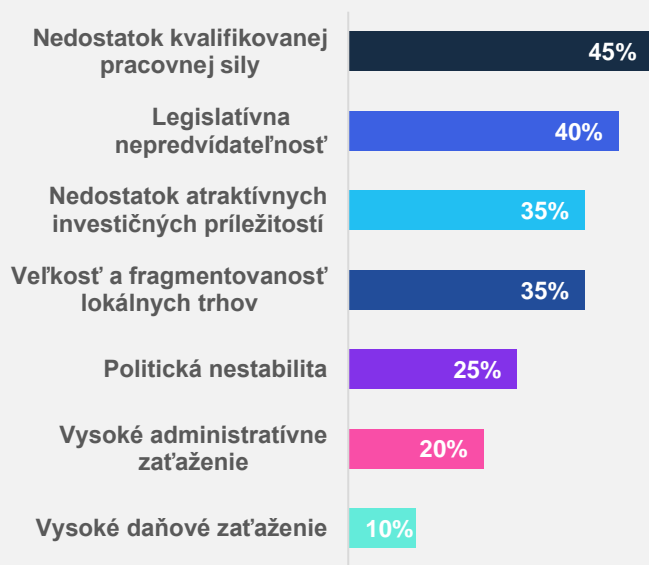
Pre zaručenie hladkého priebehu transakcie je otvorená komunikácia na prvom mieste. Obom stranám vždy odporúčame mať hlavné podmienky transakcie dohodnuté už v úvodných fázach vo forme term-sheetu, na ktorý sa dá neskôr odvolať, a tak zmierniť najčastejšie riziko pre neuzatvorenie transakcií.

Investície (3/3)

Fondy PE v regióne sa viac-menej zhodujú aj v intenzite investičnej aktivity. Až 90% % uskutoční maximálne štyri akvizície za rok.

Hlavné prekážky pre realizovanie investícií v regióne CEE

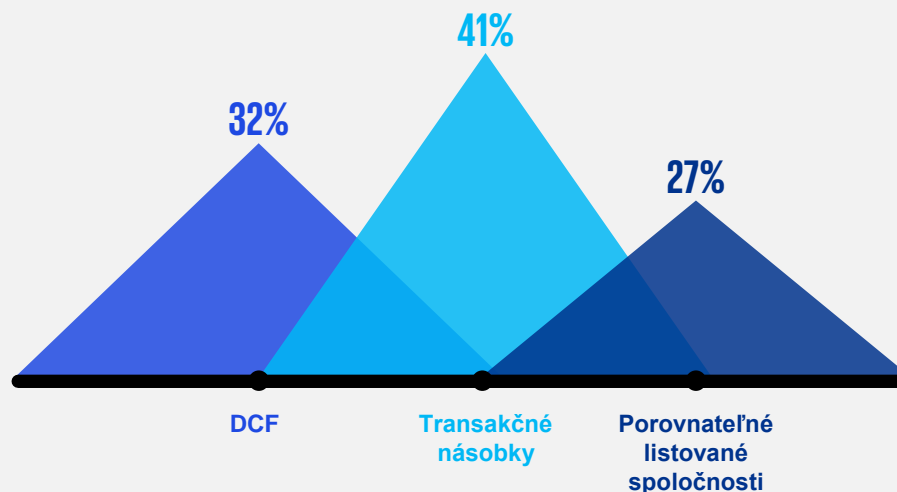
(Aké sú hlavné prekážky podnikateľského prostredia pri investovaní v regióne CEE?)

- Hlavné prekážky na vykonávanie investičnej činnosti vidia v nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily spolu s legislatívnou nepredvídateľnosťou a nedostatkom atraktívnych investičných príležitostí.

Určovanie hodnoty spoločností

(Ako určujete hodnotu spoločností pri investovaní?)

- Pri určovaní hodnoty spoločností sa investori najčastejšie spoliehajú na transakčné násobky, pretože sa k výsledku potrebujú dopracovať jednoducho, rýchlo a zrozumiteľne.

Karol Balco

Transakčné násobky sú prirodzene najpopulárnejším nástrojom určenia hodnoty. Z náročnej úlohy odhadu hodnoty odstraňujú komplexnosť, sú rýchle, ľahko prepojitelné so skúsenosťami investorov a jednoducho komunikovateľné.

Na druhej strane DCF dáva oveľa väčší analytický prehľad o spoločnosti a vie poskytnúť presnejšiu informáciu v prípadoch, ktoré násobkami tak ľahko uchopiteľné nie sú. Je to ako s kompasom a GPS. Kompas a mapu vie používať každý, ale GPS vás vie dovieť do cieľa „lepšie“, len ju treba vedieť používať a veriť jej.

Získavanie kapitálu

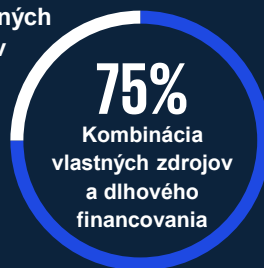
Private equity spoločnosti sa spoliehajú na externý kapitál na financovanie akvizícií a generovanie návratnosti pre investorov.

Optimálne rozloženie financovania medzi dlh a vlastné imanie im dovoľuje manažovať riziko, optimalizovať návratnosť a dosahovať svoje investičné ciele.

Financovanie transakcií

(Ako financujete transakcie?)

Z vlastných zdrojov (25%)

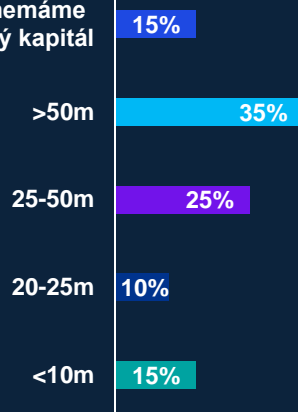

- Tri štvrtiny opýtaných používajú pri financovaní transakcií kombináciu vlastných zdrojov a dlhového financovania. Tri pätiny (60 %) očakávajú, že úrok sa v roku 2023 bude pohybovať od 3 do 6 %.

Navýšený kapitál na preinvestovanie

(Koľko máte aktuálne naraisovaného kapitálu v EUR na preinvestovanie?)

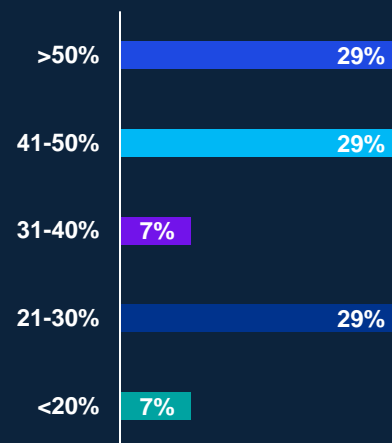
Aktuálne nemáme naraisovaný kapitál

- 60 % opýtaných PE fondov má pripravený kapitál na investovanie vo výške viac ako 25 miliónov eur.

Priemerná výška dlhového financovania

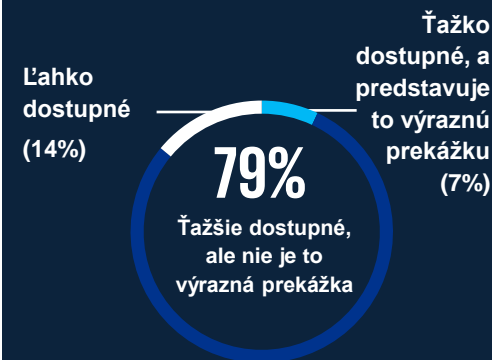
(Aká je priemerná výška dlhového financovania transakcie?)

- Viac ako polovica (65 %) private equity skupín financuje svoje transakcie z viac ako 30 % dlhom.

Dostupnosť dlhového financovania

(Akú očakávate dostupnosť dlhového financovania v roku 2023?)

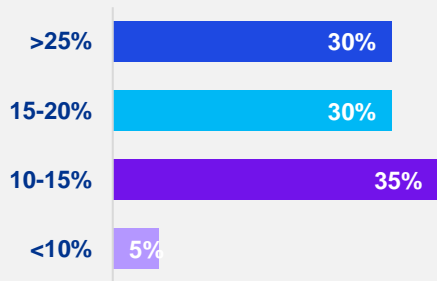
- Napriek rastu úrokových sadzieb si väčšina profesionálov myslí, že to nebude výraznou prekážkou pri získavaní dlhového financovania.

Exit investícií

Fondy rizikového kapitálu na slovenskom a českom trhu zväčša investujú do spoločností v strednodobom horizonte (95 % na päť a viac rokov), pretože obdobie, počas ktorého im investori zveria peniaze, je limitované. Zároveň majú relatívne vysoké nároky na návratnosť investícií.

Cielená ročná návratnosť

(Aká je vaša cieľená ročná návratnosť pri akvizícii?)

- 95 % respondentov požaduje viac ako 10-percentnú ročnú návratnosť investície.
- 30 % respondentov od svojich investícií dokonca očakáva viac ako 25-percentnú ročnú návratnosť kapitálu.

Najčastejšie spôsoby exitu

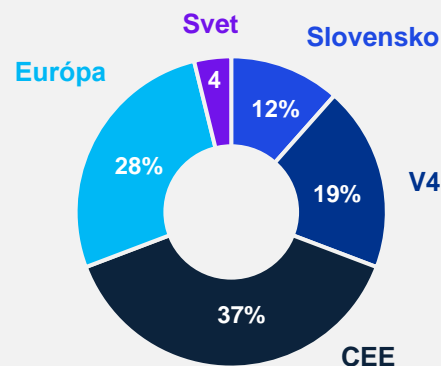
(Historicky, s akými spôsobmi máte skúsenosť pri predaji (exit) vašej investície?)

Pôvod investorov investujúcich v regióne

(Z ktorých regiónov pochádza najviac investorov, ktorým predávate investíciu?)

- Väčšina PE spoločností má skúsenosti s predajom svojej investície najmä hráčom zo CEE regiónu a zo zvyšku Európy, ktorí poznajú fungovanie podnikateľského prostredia v strednej Európe.
- Investori z krajín mimo Európy často citlivejšie vnímajú fragmentáciu európskeho trhu a potenciálne geopolitické riziká.

Karol Balco

Investori požadujú relatívne vysokú návratnosť, čo je prirodzené, lebo aj rizikovosť je na našom trhu kvôli charakteru investičných príležitostí vyššia. Na našom lokálnom trhu sú firmy, do ktorých sa investuje, menšie a menej diverzifikované, čo prirodzene zvyšuje riziko.

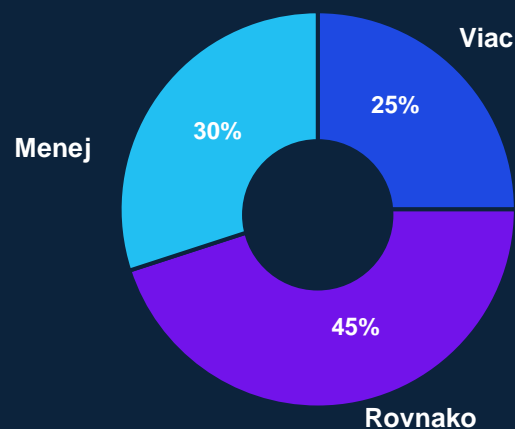
Taktiež prostredie trhu je rizikovejšie ako povedzme v Nemecku alebo USA. Za toto všetko chcú investori kompenzáciu a hľadajú vyššiu návratnosť.

2023 Očakávaný vývoj (1/2)

Viac ako dve tretiny opýtaných investorov očakávajú, že rok 2023 bude z hľadiska počtu transakcií minimálne rovnako dobrý alebo lepší ako rok 2022. Nadpolovičná väčšina respondentov má aktuálne otvorené viac ako štyri transakcie v pokročilejšom štádiu.

Očakávaný počet transakcií v roku 2023 voči roku 2022

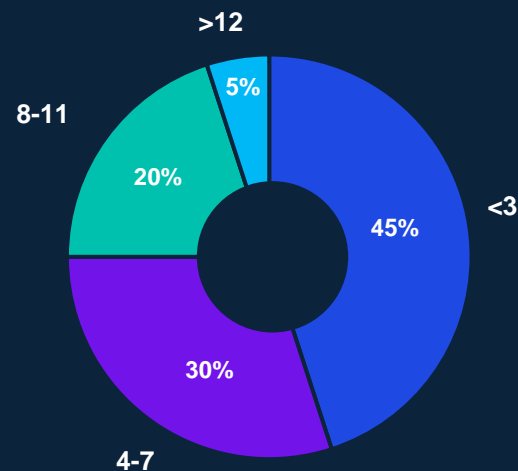
(Ako očakávate, že bude rok 2023 vyzerat' z pohľadu počtu transakcií v porovnaní s rokom 2022?)

- Skoro polovica PE profesionálov očakáva rovnaký počet transakcií v roku 2023 ako v roku 2022.
- Takmer tretina opýtaných si myslí, že transakcií bude v roku 2023 menej ako v roku 2022.

Aktuálne rozbehnuté transakcie

(Koľko máte aktuálne otvorených transakcií (po podpise NDA))?

- Pri lokálnych fondoch dominuje zameriavanie sa na menší počet otvorených dealov súčasne, čo môže byť dôsledkom ich personálnej kapacity. 55 % respondentov má aktuálne rozpracované viac ako 4 transakcie po podpise zmluvy o mlčanlivosti.

Marc Leubner

Rok 2022 bol z pohľadu počtu transakcií ďalším silným rokom. V našom regióne boli najviac zastúpené realitné a industriálne transakcie, do ktorých investovali zväčša regionálne fondy rizikového kapitálu.

2023 Očakávaný vývoj (2/2)

Hlavným ťahúňom investičnej aktivity budú podľa respondentov distressed aktíva a add-on akvizície. Rok 2023 by mohol priniesť zmenu zamerania portfólií, keďže PE profesionáli očakávajú, že najatraktívnejšie sektory v roku 2023 budú energetika a zdravotníctvo. Až 80 % za kľúčovú tému investovania v roku 2023 označilo infláciu.

Najočakávanejšie typy transakcií v 2023

(Aké typy transakcií očakávate najčastejšie v roku 2023?)

- V dôsledku spomalenia ekonomiky a nárastu úrokových sadzieb, zástupcovia PE očakávajú, že v roku 2023 budú prevládať distressed aktíva.

Najatraktívnejšie sektory v roku 2023

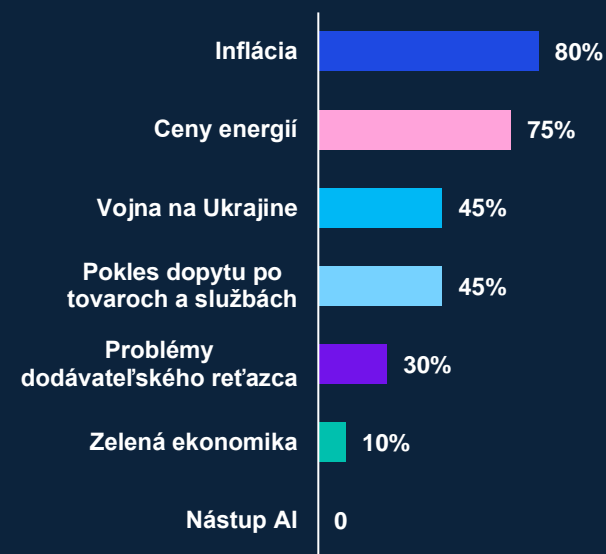
(Ktoré sektory budú podľa vás najatraktívnejšie v roku 2023?)

- Zdravotnícky sektor zaznamenal významnejší nárast investičnej aktivity od pandémie COVID-19, keď sa výrazne prejavil akútny nedostatok kvalitnej zdravotnej starostlivosti. V súvislosti s vysokou fluktuáciou cien energií v roku 2022 a potrebou zabezpečiť alternatívne zdroje energií sa investori začali pozeráť po energetických spoločnostiach, schopných vyplniť aktuálny dopyt.

Hlavné trendy v roku 2023

(Aké sú podľa vás hlavné trendy ovplyvňujúce PE investície v roku 2023 v regióne CEE?)

- Investičné rozhodnutia PE profesionálov bude v roku 2023 najviac ovplyvňovať inflácia a s ňou spojený rast cien energií.

[kpmg.sk](https://www.kpmg.sk)

Informácie tu uvedené majú všeobecný charakter a nevzťahujú sa na okolnosti žiadnej konkrétnej fyzickej alebo právnickej osoby. Hoci našou snahou je poskytnúť presné a aktuálne informácie, ich aktuálnosť nemôžeme zaručiť aj v budúcnosti. Neodporúčame konať na základe týchto informácií bez príslušnej profesionálnej rady a dôkladnej analýzy konkrétnej situácie.

© 2023 KPMG Slovensko Advisory, k.s., slovenská komanditná spoločnosť a členská spoločnosť globálnej organizácie KPMG nezávislých členských spoločností pridružených ku KPMG International Limited, súkromnej anglickej spoločnosti s obmedzeným ručením. Všetky práva vyhradené.

KPMG názov a logo sú registrovanými obchodnými známkami alebo obchodnými známkami KPMG International.